

MODELTESTO DE LA EKZAMENO
UEA-KER C2
LEGA KOMPRENADO
TASKOFOLIOJ

Tasko 1

En tiu ĉi tasko vi trovas artikolon kaj sub ĝi 20 frazojn kun asertoj rilataj al la teksto. Decidu, ĉu la enhavo de la frazoj plene kongruas kun la teksto aŭ ne. (Frazo plene kongruas kiam ĉiu ĝia ero kongruas.)

Skribu *Jes* aŭ *Ne* en la tabelo ĉe la fino de la tasko.

Akireblaj poentoj: 10

Akva krizo en *Angkor*

Angkor, unu el la plej ravaj kolektoj de monumentoj kaj ruinoj de temploj en la mondo, protektata de Unesko, altiras kreskantan nombron da turistoj ekde ĝia malfermo antaŭ malpli ol dudek kvin jaroj. Pli ol kvar milionoj da vizitantoj fluis al tiu aparta loko lastan jaron, pezante treege sur la malabundaj akvaj fontoj de la regiono. La templaro de *Angkor*, kun siaj 112 vilaĝoj kaj siaj arbaroj, kaj la najbara urbo *Siem Reap* estas en danĝero fariĝi viktimo de sia sukceso.

La provinco *Siem Reap* perdas ĉirkaŭ 300 milionojn da kubaj metroj da akvo jare. Por subteni ĝian senhaltan disvolviĝon kaj kovri la domajn bezonojn, la Akva Servo de *Siem Reap* devas ĉerpi ĉirkaŭ 27.900 kubajn metrojn da grundakvo tage. La nivelon de la grundakva supraĵo plie minacas la hoteloj kaj aliaj komercoj, kiuj boras kaj pumpas tra la urbo tute kontraŭleĝe por privata uzado. Tiu agado, kies precizan amplekson oni ne scias, minacas la fundamenton de la temploj kaj turoj de *Angkor*. La arĥitekturaj trezoroj estas faritaj por ripozi sur tavolo de sablo, kies firmecon certigas konstanta alfluo de subtera akvo. La malleviĝo de la grundo povus kaŭzi nekalkuleblajn difektojn al la temploj, kiuj kontraŭstaris al kapricoj de la naturo kaj al la konfliktoj dum mil jaroj. La malaltiĝo de la nivelo de la grundo estas daŭra, ankaŭ se oni reŝargas la nivelon de la grundakvo.

Turismo respondecas pri pli ol 16% de la Malneta Enlanda Produkto de Kamboĝo kaj ĝi helpis malaltigi malriĉecon en la lando. Kvankam estis provoj malpliigi la nombron de loĝantoj en ĉi tiu regiono, ne estas fareble malhelpi vilaĝanojn el apudaj komunumoj, ke ili havu avantaĝojn pro laborlokoj rilatantaj al turismo, en la provinco *Siem Reap*. Ĉiun jaron, la templaro de *Angkor* altiras pli ol kvar milionojn da vizitantoj, nombro kies kreskadon oni atendas.

Unu el la sugestoj por malpliigi la akvo-problemon estas pumpi akvon el la apuda *Tonle Sap*, la plej granda lago de sud-orienta Azio. Tiu estas unu el la plej signifaj marĉaj ekologiaj

MODELTESTO DE LA EKZAMENO
UEA-KER C2
LEGA KOMPRENADO
TASKOFOLIOJ

sistemoj, pro ĝiaj ununuraj mediaj kvalitoj kaj eksterordinara biodiverseco. Tie oni sukcesis la revivigon de pluraj specoj de endanĝerigitaj birdoj, ekde la protektaj klopodoj komenciĝintaj en 1999. Estas esence por la kamboĝa registaro prijuĝi la efikon al la medio antaŭ ol aprobi iun ajn projekton favore al *Siem Reap*.

La viv-medio, kiu estas ankaŭ la lulilo de la rivero *Tonle Sap* funkcias kiel peranto por la inundoj de la rivero Mekongo. Ĉiujare dum la pluvsezono la nivelo de la akvo en Mekongo leviĝas kaj transfluas en la riveron *Tonle Sap*, kiu anstataŭ eltiri akvon el la lago, kiel ĝi faras dum la seka sezono, estas devigata ŝanĝi sian direkton kaj flui malantaŭen en la lagon. Ĉi tiu jara inundo levas la lagan nivelon de 1 ĝis 1,5 metroj al 8 ĝis 10 metroj, kaj ĝi pliigas ĝian areon kvinoble, ĉar la lago elverŝas sin al la inundita ebenaĵo.

Por solvi la esence gravan demandon de akvo-mastrumado oni devus disponi pri precizaj datumoj pri tiel esencaj informoj, kiel la kvanto de pumpado, la nivelo de la subtera grundakvo kaj la kvoto de ĝia reŝarĝiĝo. La donitaĵoj pri pumpado ebligis precize ekkoni la bezonon je subtera akvo, kaj danke al sistemo de superrigardo de tiuj resursoj en la *Angkor*-zono, averti la pompejojn kaj la privatajn konsumantojn, kaze de transpaŝo de krizaj sojloj, por ke ili interrompu la elpumpadon ĝis reŝarĝiĝo de la akvoniveloj. Unue oni devus instrui la homojn, ne ĵeti la rubaĵojn en la riveron. Oni povus ankaŭ prizorgi la riveron *Siem Reap* por fari ĝin turisme alloga kaj samtempe zono de daŭrigebla provizado je surfaca akvo.

Lastatempaj esploroj montris, ke la kmeroj, kiuj antaŭ mil jaroj konstruis *Angkoron*, estis majstroj pri akvomastrumado. La kompleksaj akvosistemoj entenis artefaritajn lagojn kaj kanalojn por akcepti kaj direkti pluvakvon kaj konstruitajn rezervujojn por stoki akvon por akvumado, basenojn el laterito, pontojn kaj digojn. La regantoj, kiuj – same kiel administrantoj de niaj modernaj urboj – devis protekti la loĝantojn kontraŭ inundoj dum la pluvsezono, kaj liveri akvon por hejma kaj kampkultura uzado dum la sekaj sezonoj, konstruis sistemon de akvostrukturoj, kiuj subtenis tiun civilizacion dum ses jarcentoj.

1. La alfluo de turistoj donas laboron al la vilaĝanoj, sed malgrandigas la vivterenon de lokaj bestospecioj.
2. Pro la troa kresko de eksterlandaj turistoj, oni provis translokigi indiĝenajn loĝantojn al apudaj vilaĝoj.

MODELTESTO DE LA EKZAMENO
UEA-KER C2
LEGA KOMPRENADO
TASKOFOLIOJ

3. Oni nepre devas bremsi la kreskon de vizitantoj por certigi la akvokvanton al la loĝantoj de la urbo *Siem Reap*.
4. Pro la alveno de turistoj malkreskis malriĉeco en la regiono, sed oni devas serĉi solvojn por povi kovri la akvobezonon.
5. Pluraj hotelistoj elĉerpas akvon kontraŭleĝe el subteraj fontoj por liveri la necesan akvon al siaj gastoj.
6. La akvo de la proksima rivero bedaŭrinde ne estas uzebla por trinki, pro ĝia poluiteco fare de la turistoj.
7. Se oni senpermesite boradas sub la urbo, estas risko, ke miljaraj unikaj konstruaĵoj malstabiliĝos pro la malleviĝo de la grundo.
8. La senĉesa borado kaj pumpado en la urbo estas malagraba ankaŭ por la turistoj, malgraŭ tio estas atendeble, ke ilia nombro estonte kreskos.
9. La firmecon de la templaro certigas la nivelo de la grundakvo, troviĝanta sub la sablo, kaj la elstara akvomastumado de la ĝin konstruintaj kimeroj.
10. En la regiono de la templaro malabundas akvo pro manko de necesaj akvofontoj, sekve oni devas reŝarĝi la grundakvon por certigi ties konvenan nivelon.
11. En la proksimeco de la templaro estas pli granda surfaca akvo *Tonle Sap*, de kie oni povus alpumpi la mankantan akvokvanton, sed oni devas pristudi kiel tio tuŝus la naturan ekvilibron.
12. Dum la pluvsezono la surfaco de lago *Tonle Sap* kvinobliĝas, pro kio la templaro kaj la daŭre kreskanta urbo *Siem Reap* povus suferi damaĝojn.
13. Se Unesko nomas ion Monda Heredaĵo tio allogas amason da vizitantoj, endanĝerigante la biodiversecon de la regiono.
14. Pluraj endanĝerigitaj specioj rifuĝis el la regiono de *Siem Reap* al la proksima granda lago *Tonle Sap*.
15. Kiam estas troa akvo en la rivero Mekongo, la rivero *Tonle Sap* fluas al la lago, multobligante ties nivelon.
16. La problemo estas, ke foje estas tro da akvo, alfoje maltro, tiun problemon solvis la kmeroj konstruante akvorezervejojn kaj digojn.
17. Malpermesite konstruitaj novaj hoteloj povus havi baldaŭ gravajn malfacilaĵojn, ĉar tavolo de sablo super la grundakvo ne donas sufiĉe firman bazon por ili.
18. La kreskantan problemon de akvomanko oni povus solvi, se finfine rezulte de la kontinua borado kaj pumpado oni trovus akvofonton sub la urbo.
19. Oni devus scii pri la elpumpita akvokvanto kaj daŭre kontroli la grundakvan nivelon, por povi peti la uzantojn ne elĉerpi plian akvon ĝis la necesa reŝarĝiĝo.
20. Se oni elpumpas tro da akvo, la nivelo de la grundakvo malleviĝos, tial oni devas la elprenitan akvon urĝe anstataŭi per pluvakvo aŭ akvo alpumpita el surfacaj fontoj.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.

11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.

MODELTESTO DE LA EKZAMENO
UEA-KER C2
LEGA KOMPRENADO
TASKOFOLIOJ

Tasko 2

En la suba teksto mankas dek teksteroj, aparte listigitaj.

Elektu por ĉiu spaco la konvenan teksteron, skribu ties listo-literon en la tabelon sub la tasko.

Atentu, estas du superflujaj elementoj, kiuj ne kongruas kun la teksto!

0 estas ekzemplo por vi.

Akireblaj poentoj: 10

Renesanca muziko

Renesanca muziko estas klasika muziko verkita dum la Renesanco, _____0_____. Difini la finon de la periodo estas multe pli facile ol difini la komencon, _____1_____ je la komenco de la 15-a jarcento respondantaj al la subita disvolviĝo de stiloj okaze de la baroka epoko ĉirkaŭ 1600, kaj la ŝanĝiĝado, per kiu muziko akiris 'renesancajn' trajtojn, estis malrapida.

La pliiĝanta dependado de la intervalo de trito kiel konsonanco estas unu el la pli rimarkeblaj trajtoj de fruresanca eŭropa arta muziko (en la mezepoko, tritoj estis rigardataj kiel disonancoj). Polifonio, _____2_____, pli kaj pli kompleksigis per altgrade memstaraj voĉoj tra la tuta 14-a jarcento; la komenco de la 15-a jarcento montris simpligadon, kaj la voĉoj ofte strebis al glateco. Tio estis farebla _____3_____ — en la mezepoko, la malvastaj registroj bezonis oftajn partokrucojn, kio ankaŭ devigis verki tre multe kontrastantajn partojn.

Ĉirkaŭ la fino de la 15-a jarcento, polifonia sankta muziko (ekzempligita per la mesoj de Ockeghem kaj Obrecht) ankoraŭfoje kompleksigis, _____4_____; tion sekvis en la frua 16-a jarcento ankoraŭ alia moviĝo al simpligado, kiel oni povas observi en la verkado de Josquin, kaj poste de Palestrina, kiu tiam en parte reagis al la striktigoj de la Koncilio de Trento malaprobantaj tro kompleksan polifonion _____5_____.

En la malfrua 16-a jarcento, estis kelkaj gravaj, kontrastantaj emoj. En sekulara muziko, aparte en la madrigalo, estis emo al komplekseco kaj eĉ ekstrema kromateco (ekzempligita en la madrigaloj de Luzzaschi, Marenzio, kaj Gesualdo). Dume, komenciĝante en Florenco, okazis klopodo revivigi la dramajn kaj muzikajn formojn de Antikva Grekio, uzante kiel rimedon monodion, _____6_____; pli ekstreman kontraston kontraŭ la antaŭa polifonia stilo estus malfacile trovi; ankaŭ tio estis, almenaŭ je la komenco, sekulara emo. En Venecio, de ĉirkaŭ

MODELTESTO DE LA EKZAMENO
UEA-KER C2
LEGA KOMPRENADO
TASKOFOLIOJ

1550 ĝis ĉirkaŭ 1610, disvolviĝis impona plurhora stilo, kiu donis al Eŭropo iom de la plej granda, plej belsona muziko komponita ĝis tiu tempo, pere de pluraj ĥoroj de kantistoj, latunaj blovinstrumentoj, kaj kordinstrumentoj _____7_____ en la Baziliko de Sankta Marko. Tiuj ĉi pluraj revolucioj disvastiĝis tra Eŭropo en la sekvantaj kelkaj jardekoj, komencante en Germanio kaj poste transirante al Hispanio, Francio kaj Anglio iom poste, indikante la komencon de tio, kion oni nun nomas la baroka muzika epoko.

La ĉefaj liturgiaj formoj, _____8_____, estis mesoj kaj motetoj. Aliaj disvolviĝoj okazis ĉirkaŭ la fino, aparte kiam komponistoj de sankta muziko ekadoptis sekularajn formojn (kiel la madrigalon) por siaj propraj celoj. Dum tiu periodo, sekulara muziko atingis pliiĝante larĝan disvastiĝon, kaj montris ampleksan variadon en siaj formoj, sed oni devas esti singardema antaŭ ol subkompreni eksplodon en variado: _____9_____, multe pli da muziko estas konservita el tiu ĉi epoko ol el la antaŭa mezepoko, kaj estas kredinde, ke granda riĉaĵaro de populara muziko el la malfrua mezepoko estas netroveble perdita. Sekulara muziko inkluzivis kantojn _____10_____, formojn kiel la frotolon, la kanzonon, kaj madrigalon, vjolaran muzikon por bekflutoj aŭ gambovjoloj kaj aliaj instrumentoj, kaj dancojn por diversaj ensembloj; kaj ĉirkaŭ la fino de la periodo, la fruajn dramajn antaŭirantojn de opero, ekz. monodio, la madrigala komedio, kaj la intermedio.

- a) ĉar okazis neniam revoluciaj moviĝoj en muzika pensado
- b) ĉar presado faris muzikon pli vaste havebla
- c) danke al la plifajniĝo de la papero uzata por la manuskriptoj
- d) dismetitaj plurloke sub la volboj
- e) en maniero respondanta al la okulfrapa detaligo en la tiutempa pentrarto
- f) estinte aktuala jam de la 12-a jarcento
- g) formon de deklamata muziko super simpla akompano
- h) hereditajn pro la karnavaloj
- i) kiuj eltenadis tra la tuta Renesanco
- j) por unu aŭ multaj voĉoj
- k) pro multe plivastigitaj voĉaj registroj en muziko
- l) pro ties malhelpado al kompreno de la teksto
- m) proksimume inter 1400 kaj 1600**

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
<i>m</i>										

MODELTESTO DE LA EKZAMENO
UEA-KER C2
LEGA KOMPRENADO
TASKOFOLIOJ

Tasko 3

Legu la suban tekston kaj kompletigu ĝin helpe de la listo troviĝanta sub la teksto. Por ĉiu mankanta loko vi trovas difinon kaj po 4 radikojn. Elektu tiun, kiu konvenas al la teksto, aldonu la ĝustajn finaĵojn kaj uzu ankaŭ prefiksojn aŭ sufiksojn, kie ili estas necesaj.

0 estas ekzemplo por vi.

Ĉiu sence, leksike kaj gramatike ĝusta vorto valoras 0,5 poentojn.

Akireblaj poentoj: 10

Ata-ita-diskuto ene de la Akademio

La fragmento devenas el artikolo de Carlo Minnaja, kiu skribis, ke en 1946 okazis profunda reorganizado de la Akademio, kiu troviĝis en relativa ĥaosa stato. Jan Isbrücker, (prezidanto inter 1937 kaj 1963) multon faris por reordigi la situacion, sed samtempe akumulis diversajn rolojn kaj povojn.

... La klopodo limigi la povon de inĝ. *Isbrücker* kaj reguligi la administradon kaŭzis, ke en la Akademio trovis lokon nova batalo, kiu estis origininta aliloke. La disputo estis ĉi-foje, ĉu oni uzu -*is-ata* aŭ -*is-ita* kiam iu ago okazis kaj estas kompletiĝinta (0) en la pasinteco. Tempesto en akvoglaso: la du uzadoj estis jam de longe kunvivantaj, unu estis uzata de tiuj kiuj sentis pli grava la eĉ momentan _____ (1) de la ago, la alia estis uzata de tiuj kiuj sentis pli grava la finitecon de la ago. La komencan _____ (2) kaŭzis la korektado fare de akademiano *Jung*, redaktoro de *Heroldo*, de artikoloj sendataj de akademiano *Lapenna* cele al publikigo. Nu, ĉar temis pri lingvaj sentoj pri tempoj kaj agoj, estas _____ (3) diri "*vi devas senti kiel mi*"; la riĉo de la lingvo permesas esprimi sentojn diversajn. Se pleje maloportunas korektado de artikolo eĉ sen sciigo al la aŭtoro, tamen la afero evoluis al persona malpaco kiu _____ (4) de la du koncernatoj ankaŭ al trupo da aliaj, kiuj preskaŭ dividiĝis en du partioj: la preferantoj de -ata (atistoj) nomis sin "*simetriuloj*" aŭ "*logikistoj*", kaj nomis la aliajn " _____ " (5), la preferantoj de -ita (itistoj) nomis sin "*zamenhofanoj*", _____ (6) ke nur ilia uzo akordiĝas kun tiu de *Zamenhof*. Ambaŭflanke, la _____ (7) vokis aliajn al solidaro ĉe la propra pozicio. Temis, ankaŭ ĉi-foje, pri povodemando. Apud *Lapenna* staris, kun malsameco de _____ (8), la ĉefaj lingvistoj de la movado, de *Kalocsay* al *Waringhien*, de *Régulo Perez* al *Gregor*, kaj, ni diru supraĵe-sinteze kvankam kun esceptoj kiel *Neergaard*, personoj el la okcidenta kaj suda parto de Eŭropo. Apudis al *Jung* membroj de aliaj teamoj: instruistoj kiel

MODELTESTO DE LA EKZAMENO
UEA-KER C2
LEGA KOMPRENADO
TASKOFOLIOJ

Ĉe kaj *Pragano*, kiuj vidis en nesimetrieco de la participa sistemo malhelpon en la klarigo al klasoj de lernantoj, skandinavianoj kiel *Støp-Bowitz* kaj *Setälä*, _____ (9) kiel *Collinson* aŭ *Vilborg*. [...] Ne mirige, ke la batalo trairis la Akademion, kie sidis ĉepinte *Isbrücker*, flankumanta *Jung*, estro de teknika lernejo, alte estimata en la medio de la urba administrado. *Isbrücker* kaj lia ĉirkaŭaĵo ne rolis en universitato; la *Ĉe-Instituto*, la *Universala Ligo*, la revuo *La Praktiko*, estaĵoj _____ (10) sammedie kun centro en Nederlando, kie estis krome *Heroldo*, altiris publikon kiu restadis ekster UEA, al kies potenciĝo kaj tegmenteco *Lapenna* _____ (11). Estis do certa neŝato de la universitatuloj al ĉi alia grupo de ne-lingvistoj, tamen populara siavice.

En la t. n. "*batalo pri ata/ita*" enŝoviĝis do ankaŭ la deziro ŝanĝi la estraron de la Akademio, tiam en la manoj de la atistoj. Kiel ĉiam ĉe balotadoj estis cirkuleroj inter sampartianoj, kiuj difinas strategiojn diversajn; estis kontraŭmetitaj du proponoj por estraro, estis sekretaj decidoj koncentri siajn neojn al tiu difinita kandidato, ktp. En 1963 venkis la estraro proponita de la itistoj, kun *Waringhien* prezidanto; sub li estis proponita, voĉdonita kaj aprobata _____ (12), kiu deklaris konforma al la zamenhofa uzo nur la itistan sistemon. Sed la strukturo de aprobo kaj mal- ĉe la Akademio estis tiam, kaj same nun, ekstreme _____ (13) kaj celanta konservemon: por atingi validecon de voĉdonado necesas, unue, alta _____ (14) de partopreno, due, plimulto inter la voĉdonantoj. Tio donas la eblecon al minoritato bloki decidojn kiujn ĝi malaprobis, ĉar la simpla nevoĉdono aldoniĝas al tiuj kelkaj kiuj sisteme ne voĉdonas pro neinteresiĝo, aŭ tiuj kiuj hazarde tiun fojon ne povis doni sian voĉon. Do malplimulto ne povas aprobigi ion, tamen ja sukcesas _____ (15) la situacion kaj malhelpi sukceson de la kontraŭuloj, eĉ se tiuj havas relativan plimulton. Honeste, ne eblas diri, ke la prezentado de la alternativoj estis senpartia: *Waringhien* forte insistis pri sia modelo de la interpreto de la participoj apelaciante ne al lingvistikaj sed al moralaj sentoj: fideleco al la *Fundamento* kaj al *Zamenhof*. Eĉ la testofrazoj de la itista sistemo estis prezentataj sub marko "Z". La kvorumo de la voĉdonantoj plurfoje ne estis superita pro la nevoĉdona taktiko de la malgajnontoj, kaj la koncernaj rezolucioj sekve kolapsis. La afero do prenis kelke da jaroj, ĝis fina cirkulero de novembro 1967 deklaris definitivajn _____ (16) rezultojn kaj do la demandon pri la participoj unusence respondita laŭ la itista sistemo. La itista partio ŝajnis _____ (17), kaj la prezidanto tute ne kaŝis sian ĝojon pri la malvenko de la kontraŭuloj.

MODELTESTO DE LA EKZAMENO
UEA-KER C2
LEGA KOMPRENADO
TASKOFOLIOJ

Efektive, triumfis la studado pri la lingvo; okaze de ĉi-kontrasto aperis tre seriozaj, kvankam ofte eksterpentagrame _____ (18), studoj fare de la plej reprezentaj kaj kompetentaj esperantologoj. *Vilborg*, la plej serioza kaj sperta filologo inter la atistoj eldonis altnivelan revuon '*Fokuso*' kiu pluesploris la partipan uzadon, post kiam la rezolucio de la Akademio estis depreninta aktualecon al la demando. En 1972 *Jung* ne plu _____ (19) kaj la atista partio, se tiel nomi ĝin, restis sen sia unua kaj ĉefa reprezentanto. Ekregis kompleta paco, kaj _____ (20) oni povus demandi sin, ĉu indis tiom longe, kaj ofte akre, kontrasti.

Difinoj kaj radikoj por krei la solvojn

0. iĝinta tia, ke al ĝi mankas neniu el la eroj, kiuj devas ĝin konsistigi: *plen-, real-, komplet-, fin-*;
1. stato, en kiu io evoluas al pli forta, vastigita aŭ plilaborita formo: *volv-, gajl-, kon-, vast-*;
2. fenomeno, kiu estiĝas inter elektrodoj, apartigitaj de dielektriko sub sufiĉe alta tensio: *fajr-, spark-, fulm-, jon-*;
3. en maniero ofendanta la regulojn de la logiko: *impertinent-, arogant-, indulg-, absurd-*;
4. pligrandiĝi laŭ la longo: *etend-, dilat-, dukti-, volv-*;
5. persono, favoranta gramatikan kategorion, per kiu la lingvoj esprimas la manieron, kiel oni prezentas procezon, ĉu kun limoj (komenco, fino, rezulto ...), ĉu sen limoj (daŭro, ripeto): *tens-, modal-, aspekt-, venk-*;
6. postulante ke estu agnoskita rajto pri io: *ordon-, arog-, cert-, pretend-*;
7. ĉefrolulo, tre grava persono: *ĥor-, korife-, ark-, matador-*;
8. grado de la efiko aŭ de karakteriza grandeco: *intens-, impuls-, intenc-, impet-*;
9. specialisto de etnaro, kiu ekokupis interalie la nordan parton de Eŭropo: *teŭton-, german-, norman-, ĝerman-*;
10. rivoluantaj laŭ fermata kurba linio: *svarm-, orbit-, idl-, akcel-*;
11. energie streĉi la fortojn de la korpo, menso aŭ spirito, por atingi celon: *streb-, aspir-, klopod-, ambici-*;
12. formala opiniesprimo de voĉdonrajta organo aŭ de publika kunveno: *promulg-, dekret-, jurisprudenc-, rezoluci-*;
13. pasiganta multan tempon por fari ion: *lant-, lez-, ramp-, tard-*;
14. minimuma nombro de ĉeestantaj membroj en asembleo, komitato, komisiono ks, necesa por ke ties decidoj estu validaj: *kvot-, kontingent-, koopt-, kvorum-*;
15. fari ion senrezulta, kiel la pozicio de la reĝo en ŝako, kiu, estante la sola peco povanta sin movi, tamen ne povas tion fari sen meti sin en ŝakon: *mat-, arok-, paraliz-, pat-*;
16. per dokumento pruvita identeco, individueco: *aŭtentik-, apokrif-, hipokrit-, legitim-*;
17. brile sukcesi, fieri pri venko: *ovaci-, triumf-, glor-, fanfaron-*;
18. skriba publika diskutado: *polemik-, kontest-, rezon-, diskurs-*;
19. oficiale konigi sian esprimon por akiri sopiratan postenon: *ambici-, iniciati-, kandidat-, abdik-*;
20. rigardante malantaŭen al la pasinta tempo: *prav-, retrospektiv-, prozopope-, aŭgur-*;

Tasko 4

En la subaj tekstoj estas sume 100 vortoj, kies fino mankas.

Kompletigu ilin laŭsence.

Necesos enskribi tiom da literoj – aŭ je unu pli –, kiom da literoj videblas en la unua parto de la vorto.

ekz.: la kato **ku**___ hieraŭ sub la **tap**___ → la kato **kuŝis** hieraŭ sub la **tapiŝo**

Akireblaj poentoj: 10

1. Eŭropa kunlaboro 'Viva Libera Danuba Ĉielo'

Ĉiun printempon kaj ĉiun aŭtunon migras milionoj da sovaĝaj birdoj. Laŭ ornitologoj **koli**___ kun elektraj **kondu**___ kaŭzas **alm**___ dudek **elce**___ de mortoj de la **nest**___ populacio. **Fos**___ kaj elektraj **dra**___ estas do **in**___ la grandaj **min**___ kiujn **renk**___ ĉiuj **migr**___ birdoj. Al ĉi **ti**___ riskaj **fakt**___ rilatas **no**___ eŭropa **agad**___ (v. la titolon). Ĝi **prez**___ unikan **ekze**___ de granda **inter**___ kunlaboro **laŭl**___ de tiu grava **mi**___ rivera **kori**___, ripozejo kaj **travi**___ de multaj **spe**___ de birdoj. La **proj**___ estis **lan**___ la 1-an de septembro 2020. Ĝin finance subtenas Eŭropa Unio per 6 636 170 eŭroj.

2. Dorsosako plena de rakontoj

En la serio Originala Literaturo eldonita de *Pro Esperanto* unu el la pasintjaraj frandaĵoj estis la komuna volumo de du aŭtoroj: *La dorsosako de Panjo Rut'*. **Verk**___ ĝis nun ne konata en la **espera**___ literaturo: **hun**___ *Sandor J. Bako*, alia jam **bo**___ konata: **sv**___ *Claude Piron* – donas **inter**___ duopon.

Am___ aŭtoroj **apar**___ al la tipo de **klas**___ rakontistoj: **il**___ mallongaj **proz**___ facile **sekv**___, kun rekta **temp**___, klaraj **karak**___, plejparte kun **dram**___ finoj. **Ius**___ estas **aser**___ pri iliaj **verkin**___, kion *Bako* **di**___ en sia Antaŭparolo (mem **aŭt**___ novelo): "ne mi, la **vi**___ mem verkis la **rako**___". Ilia **verkm**___ do estas **real**___, unuavice **ce**___ ian respeguladon de la vera vivo: "Mi nur konservis ilin sur papero por ke la okazintaĵoj ne malaperu en la nebulo de la forgeso."

3. Maloportunaĵoj de la cifereca instruado

En belga ĵurnalo estis publikigita interesa artikolo pri la ĝeneraligo de cifereca instruado en la lernejoj, i.a. pro la korona viruso.

La virtuale **ebli**___ interagado **troŝ**___ la atenton kaj la **mem**___. Fakuloj **spe**___, ke tiumaniere **stud**___ ĝenerale **ler**___ malpli **bo**___ ol per papera **komun**___. Krome, **kaŝ**___ elspezoj **lig**___ al la cifereca **tek**___ en la lernejo. **Nep**___ aĉeti la **apara**___ kaj tio estas nur **pa**___ de ĉiuj **kos**___. Oni devas **pe**___ pri regulaj **ĝisda**___ de la diversaj **prog**___ kaj pri la rapida **eksmod**___ de la aparatoj mem. **Menci**___ ankaŭ tio, ke por **prod**___ ilin oni **ĉer**___ maloftajn **mina**___, ofte **negle**___ mediajn **regu**___. Fine, malnovaj komputiloj kutime alvenas en rubo-deponejojn de sudaj landoj.

4. Venas proverbo el popola la cerbo

Zamenhof havis du geniajn ideojn: krei internacian lingvon kaj eldoni proverbaron en ĝi. Proverboj **es**___ fiksitaj **dir**___, kies **fraz**___ kutime ne **anstata**___ per aliaj **for**___. Tial ili **pare**___ je aliaj **kli**___ diraĵoj, **ki**___ la sentencoj, la **dev**___, la aforismoj, la **frapf**___. La *Proverbaro* **enh**___ ne nur proverbojn en la **malv**___ senco, sed **an**___ diraĵojn, **ŝabl**___, kreitajn **espr**___. El tiuj mi **list**___ nur kelkajn **ekzem**___: „dirite, **far**___”, „al la afero!”, „**bat**___ la venton”, „ĉe la **fr**___ faro”, „**do**___ la finofaran **ba**___”, „paroli **sense**___”, „pafi, **malt**___”, „streĉu la **ore**___”, „vole-nevole”. Tiuj estas ne proverboj sed bele eltrovitaj dirmanieroj, viglaj kaj vivecaj, kiujn uzas ĉiuj verkistoj.